

ZVONČEK

1938

• LETNIK XXXIX •

Izhaja mesečno — Letna naročnina din 30'—

Vsebinska šestega zvezka

	Stran
1. Manko Golar: Večerna. Pesem	121
2. Davorinov: Zgodba o črnčku Alaburiju in o belem Evropejčku	122
3. Vinko Bitenc: Pretrgana žoga	124
4. Gospod Doropoljski: † Dr. Ivan Lah, S pokojnikovim portretom prof. M. Šubica	127
5. Tatjana Blenkova: Cvetje na grob nepozabnemu učitelju dr. Ivanu Lahu	128
6. Lojze Koželj: O dobrotnem oblaku	129
7. G. Bötticher - P. G.: Mrzli in gorki stric	130
8. Fran Razpótnik: Kaznovani skopuh	132
9. Zakaj nas žuželke pikajo. Indijanska legenda	134
10. B. V. Radoš: Zvezdice. Pesem	134
11. Miro Jankovič: Zajec. Korejska pravljica	135
12. Franjo Čiček: Mihec Pihec gre po zajca. Mihec Pihec trebi sadno drevje. Ilustriral Francé Podrekar	136
13. N. V. Ražitin - Francé Bevk: Zvonko. Ilustriral Mirko Šubíc	139
14. F. S.: Mladi črnošolec. 5. Sedmica in devetica. 6. Magična šatulja	141
15. Breza. Pesmica s sliko	142
16. Pisma Zvončkarjev gospodu Doropoljskemu	143
17. Za spretne roke. Lutka vrhovodka	144
18. Zastavice za brihtne glavice	Tretja stran ovitka
19. Stric Matic — s košem novic	Četrta stran ovitka

Prihodnja (sedma) številka »Zvončka« izide 1. septembra.

„ZVONČEK“ ni namenjen samo domači mladini, ki ji je že 38 let najboljši prijatelj, zabavnik in učitelj. Vsak mesec mora njegov vabeči glas s sveto materino besedo toplo objeti tudi našo dečo v sosednjih deželah, pa v Nemčiji, Franciji, Belgiji, na Nizozemskem, v Ameriki in Argentini. Tretjina slovenskih otrok živi v inozemstvu. Naše geslo je: Mal položi dar, deci na oltar. Starši, učitelji, naročajte „ZVONČEK“ svojim otrokom! Domoljubi, podprite idealno narodno akcijo!

Pokažite in priporočajte »Zvonček« svojim znancem! Nabirajte pridno listu novih naročnikov! Čim večji bo krog »Zvončkarjev«, tem lepša in obsežnejša bo vsebina našega lista!

»ZVONČEK« izhaja v zvezkih vsak mesec (razen julija in avgusta) in stane v naprejšnjem plačilu za vse leto 30 din, za pol leta 15 din, za tretjino leta 10 din.

Posamezni zvezki so po 3 din.

Uprava in uredništvo »Zvončka« sta v Ljubljani, Krakovski nasip 22.

Rešitev ugank, nalog itd. sprejemamo le prvih 14 dni po odpravi vsakega zvezka.

Glavni in odgovorni urednik: Dr. Pavel Karlin

List izdaja in zalaga Konzorcij »Zvončka«, ki mu načelujeta Nilka Potočnikova in Engelbert L. Gangl

Tiska Učiteljska tiskarna v Ljubljani (predstavnik Francé Štrukelj)

List s podobami za mladino

Leto 39

*

Junij 1938

*

Štev. 6

VEČERNA

*Truden dan kot zmučen potnik
nagne glavo ... Temne riše
sence vitek topol ob potoku.
Bele ždiijo v mraku fiše.*

*Bor osamljen kot sirota
v mrak strmi na polju. Breza
usa otožna plaka, roke
onemoglo k nebu steza.*

*Use je fišo, le šumenje
gozda v spečo dalj izginja —
že v sinjini srebrnino
mesečina v noč razgrinja.*

Manko Golar

Zgodba

o črnčku Alaburiju in o belem Evropejčku

Alaburi si ni upal dvigniti glave. Sedel je na tleh pred kočico. Pred seboj je videl samo neke noge. V belo obute noge. In malo više meča, ki so bila tudi bela. Prav zato si Alaburi ni upal dvigniti glave. Saj še nikdar ni bil videl kože take barve, celo na krokodilovem trebuhu ne.

Alaburi je premišljeval: Ta koža je tako bela kakor sami žarki mesečine. Tistega pa, kar bi videl više zgoraj, če bi si upal ozreti kvišku, bi se gotovo še bolj ustrašil.

Kdo je neki stal pred preplašenim Alaburijem?

No, Filip, trinajstletni evropski deček. Pokrit je bil z majhno tropsko čelado. In zelo vroče mu je bilo v beli košuljici z odprtim ovratnikom. Prvikrat je to pot obiskal črno vasico, kamor dotlej še ni bila stopila belokožčeva noga.

Filipov očka je bil namreč višji uradnik francoske kolonialne uprave. Ta dan je prvič na uradno potovanje vzel s seboj tudi sinčka. Obiskala sta naselbino, ki je bila precej oddaljena od evropskih bivališč.

Zdaj je imel očka posla s črnimi domačini sredi vasi. Filip pa se je medtem sprehajal po zamorskem naselju in si ogledoval koče in kočice temnopoltih prebivalcev.

Ponosen je bil, da lahko brez spremstva hodi po tujem svetu, in

si je pogumno ponavljal: »Prav v džungli sem, v pravcati afriški džungli!«

Kmalu se je ustavil pred neko kočico, pred katero je sedel črnček, ki je bil videti enake starosti. Naprositi je hotel temnopoltega fantka, da bi skupaj šla iz vasice malo proti bližnji goščavi. Očka itak zaradi uradnih poslov še precej časa ne bo utegnil z njim nikamor. Filip pa bi si le rad natanko ogledal to čudno pokrajino.

Alaburi, zamorski deček, je znal malo francoski, ker ga je bil tega jezika naučil neki črni učitelj v šoli sosednje vasice. Zato je razumel Filipove besede, ni si mu pa upal pogledati v obraz.

»Dober dan! Zakaj se me pa tako bojiš? Tjakaj v goščavo hočem, ali pojdeš z mano?«

Zdaj je šele Alaburi dvignil glavo.

Pred njim je stal popolnoma bel deček, ki je imel ustnice kakor divje jagode in vodi podobne oči. Alaburi se je ves stresel, ker se še nikdar v življenju ni bil tako ustrašil in ker se je že več dni zelo slabo počutil. Neprestano ga je bolela glava in v prsih mu je bilo težko. Dihal je le mukoma. Vaški čarovnik mu je bil že dal povohati neki čuden prah in je zaklal dva piščanca, da bi s tem pregnal hudobne duhove.

Pa vse ni nič pomagalo. Alaburi je še vedno imel mrzlico. Nič več ni hodil z drugimi dečki past koze, nič več ni z razposajenimi tovariši plesal v mesečini.

»Ti si pa bolan,« mu je rekel beli deček. »Kaj te boli?«

Filip je bil namreč izveden v takih stvarih, pravi mali kolonist. Znal je razložiti nevarne komarje, ki prenašajo tropške bolezni. Vedel je tudi, koliko praškov kinina je treba vzeti, da potem pade temperatura.

»Saj imaš mrzlico!« je dejal črnemu znančku. »Ali hočeš sladkorček? Prej pa vzemi tole!« In je že privlekel iz žepa bel zavojček. »Vidiš, najprej z vodo popij ta prašek. Potem pa počasi polži sladkorček!«

Alaburi je vstal. Njegova kodrasta črna glava z velikimi blestečimi očmi je bila nalahno sklonjena.

Mislil je, da je tak mali belokožec hudoben. Pa je imel tako nežen, prikupen glas. In tako prijazno je govoril z njim. Alaburi je kar rad vzel prašek in potem sladkorček.

Sladkorček! Saj je bil slajši od čebeljega medu. Alaburi je počepnil na tla, naslonil brado na kolena in zaspal. Preveč ga je bolela glava.

* * *

Nočilo se je... Filipov očka je letal po vasi. Iskal je sinčka. Nihče ni vedel zanj. Vsi so zmajevali z glavo. Očka je bil že zelo nemiren, razburjen. Zakaj v Afriki nebo

hitro ugasne! Kar na lepem je tema ko v rogu. In prav ta večer ni bilo lune!

»Kdo je videl belega dečka?« je razglasil vaški poglavar in mahal s svojimi velikimi črnimi rokami.

Toda nihče ni bil videl belega dečka. Nihče ni vedel, kje naj ga iščejo. Nihče — razen Alaburija. Brž ko je slišal njegovo ime, ki je šlo od ust do ust, se je zbudil, olajšan, ozdravljen, in planil pokonci.

Njegove noge so se komaj dotikale prašnih rumenih, suhih tal, tako je tekel iz vasi proti goščavi.

Pokrajina je bila peščena in kamnitna, toda njegove urne noge so poznale vse take zapreke. Kako nevarno je hoditi ponoči v goščo! Alaburi je nehote moral misliti na tiste rdeče enonoge hudičke, ki se skrivajo po drevesih, na copernice, ki jim ogenj šviga izza nohtov, in na strupene komarje, ki se pojavijo v goščavi po sončnem zahodu. In Alaburi je močno, močno stiskal v svojo črno pest okrogli in blesteči kamenček, ki ga mu je že pred leti mama obesila okrog vratu, da bi ga varoval pred hudobnimi duhovi.

Zdajci se je Alaburi ustavil. Nekaj je zašumelo med drevjem in

grmovjem. Črnček je pozorno nastavil uho. Saj je brž spoznal vse glasove, vsako šelestenje in praske-tanje v goščavi.

»Samo na črna opica je,« je zamr-mral in nadaljeval svojo pot.

Zdaj pa se je oglasilo nekaj čisto drugačnega: prav nalahno sopiha-nje in nekako pritajeno tarnanje. Alaburi se je spravil na vse štiri in se plazil dalje po temini. Nenado-ma je opazil na črnem kamenju neke svetle obrise... Zdelo se mu je celo, da se premikajo... Bil je to Filip... Ležal je iztegnjen na zemlji... Oči je imel zaprte in lahko rano na glavi. Gotovo je bil izpodrsnil, padel in se onesvestil. In nekaj metrov od njega je zagle-dal Alaburi dve oči, štiri oči, deset oči, deset svetlih, grozečih plamen-čkov v temni noči. Takoj nato se je oglasilo hripavo zavijanje hijen, krvoločnih roparic, ki nikdar niko-gar ne napadejo, če se premika, če še živi, če se še malo giblje, kakor hitro pa te zverine kje izvohajo nezgodo, ranjenca, mrtveca, se prično brž potikati okrog njega, pripravljene, da ga napadejo in raztrgajo.

Skrajni čas je že bil. Alaburi je brž pobral dva kamna in ukresnil

iskro v šop suhe džungelske trave. Vnel se je ogenj, vzcvetela je »rde-ča roža«, ki se je vse živali tako boje. Hijene so se umaknile v noč. Alaburi pa je nemudoma naložil belega dečka na svoj hrbet, kakor butaro dračja. In njegove suhe, rjave noge, ki so se šibile in kle-cale, so počasi, počasi srečno do-segle domačo vasico...

* * *

Filip je sredi noči v taborišču pripovedoval očku o svojih dogo-divščinah.

»Saj veš, takle črnček, to je po-gumen deček!« je sklenil, ves tru-den, svoje pripovedovanje.

Alaburi pa je prav tisto noč raz-lagal svojim mladim prijateljem (očeta in mame revček ni imel več):

»Živa voda iz studenca, sladki čebelji med in ogenj z neba, to so zares same dobre reči — najboljša stvar na svetu pa je prav gotovo beli deček, ki te ozdravi s čudežnim praškom in sladkim kamenčkom...

*

S tem je končana zgodba o črn-čku Alaburiju in o belem Evro-pejčku, ki vam jo je po zapiskih nekega francoskega kolonista po-vedal

Davorinov

* * *

Vinko Bitenc

Pretrgana žoga

Lep, precej soparen junijski dan.

Ležim na mehki trati ob savskem bregu. Sava teče počasi, kakor da je utrujena od dolge poti z daljnih gorenjskih strmin.

Sončni žarki se igrajo z malimi valčki, ki se pode nagajivo drug za drugim in skačejo čez veliko skalo v sredini reke. Za skalo je globok, temnozelen tolmun. Tam se sučejo vrtinci. Nekaj streljajev od mene, na produ, nalaga kmet na voz miv-ko; v plitvi vodi ob bregu pa stoje ženske in splakujejo perilo. Temno-zeleni valčki čofotajo okrog njih po vodi.

Na produ pred menoj leži kos pretrgane gumijaste žoge. Poberem ga in ga ogledujem.

Barvasta slika na njem je že nekoliko obledela od vode in sonca, vendar še razločno predstavlja pun-

Na sejmu v Kranju ji je kupila mati za god s podobami poslikano žogo. Verica je ni mogla prijeti s svojimi malimi ročicami; nosila jo je kar v naročju, skrbno jo stiskajoč k sebi.

čko s košarico v roki. Za punčko pa se podi jata gosi. Ena izmed njih jo vleče za predpasnik; spodaj pod sliko pa so z okornimi črkami napisane besede:

VERICI ZA GOD.

Zamislil sem se. Kos raztrgane žoge mi je zdrknil iz rok. Spomin mi je splaval preko širokih savskih bregov proti lepi Gorenjski...

V ozki dolini Save stojijo tri hiše. Kraj se imenuje Soteska. Majhne hišice čepijo tesno druga ob drugi, kakor bi se bale samote.

Najbornejša je Strunarjeva koč.

Tu je prebivala vdova Strunarica s kopico otrok. Najmlajša med njimi je bila petletna Verica.

Od tistega dne je bilo vse Veričino veselje osredotočeno na pisano žogo. Ves dan se je igrala z njo in jo kotalila sem in tja po dvorišču.

Psiček Belin pa je Verici delal družbo.

»Na, Belin, steci za žogo!« se je smejala Verica, ko je zakotalila žogo po tleh.

Kužek je kaj rad ubogal. Skakaje se je pognal za žogo. Ker je ni mogel takoj prijeti z zobmi, je pričel lajati nad njo.

Pa je že pritekla Verica, pobrala žogo in igra se je pričela znova.

Ščasoma se je kužek Belin toliko privadil, da je lahko prijel žogo z zobmi in jo nepokvarjeno prinesel Verici nazaj.

Ob vročih poletnih dneh so se vaški otroci hodili kopat v bistro Savo.

Tudi Verica s svojima starejšima bratcema je bila včasih med njimi.

Sprva je mati ni pustila. Šele ko sta ji desetletni Mirko in sedemletni Jožek obljubila, da bosta pazila na sestrico, je mati le nerada dovolila. Še na pragu je klicala za njima:

»Da mi ne izpustita male izpred oči, zapomnita si!«

Ej, na Savi, to vam je bilo življenje za mladino. Smeh, kričanje in čofotanje po vodi se je čulo vsepovsod; samo sončno veselje.

Mirko, Jožek in Verica so se bili nekega popoldneva spet odpravili k vodi.

Spremljal jih je seveda psiček Belin in Verica je nesla svojo ljubljeno žogo s seboj.

Boltarjev Polde je tistega dne nekaj imenitnega »pogruntal«, kakor je rekel.

Na produ je našel debel, preperel hlod, ki ga je bila naplavila voda.

Dečki so zrinili hlod v vodo in Polde je samozavestno prvi stopil na trhel les.

»Najprej se bom peljal jaz na splavu, potem pa pridete drugi na vrsto.«

Otroci so bili vsi navdušeni za tako velevažno iznajdbo. Tudi Mirko in Jožek sta bila med navdušenci; samo Verica s svojo žogo in kužek Belin se nista zmenila za vsesplošno zanimanje. Verica je stopicala vzdolž Save, kužek Belin pa pohlevno za njo. Žogo je držala Verica z obema ročicama tesno ob sebi.

»Veš, Belin, če izgubim žogo, da mi jo boš poiskal!« Kužek je veselo pomahal z repom, kakor da bi razumel Veričine besede.

Prišla sta do neke škarpe. Zarjavela žica, s katero je bilo prevezano protje in ogrodje škarpe, je s koničastim koncem molela iz vode.

Verica se je nenadno spotaknila in zdrčala z brega v vodo.

Punčka je zajokala, psiček Belin pa je pričel obupno lajati.

»Joj, Belin, moja žogal!« je med jokom kričala Verica, ki pri padcu ni spustila žoge iz rok, zato se je žoga nasadila na več centimetrov debelo žico.

Voda je bila pri kraju plitva in je Verici komaj segala do gležnjev.

Prestrašena punčka je skušala osvoboditi žogo; pri tem pa se je žoga pretrgala na dvoje, Verica je zgubila ravnovesje, zakričala in padla vznak v vodo, ki jo je hitro nesla naprej.

Polovica pretrgane žoge pa je plavala za njo. Belin je lajal in tulil; nekaj časa je tekel ob bregu, nato pa se je zagnal v vodo, da reši svojo malo prijateljico.

Nesrečna Verica pa je že izginjala pod vodo...

Medtem so prihiteli otroci, ki so bili slišali krik in lajanje.

Mirko in Jožek sta bila vsa iz sebe, ko sta zaznala, kaj se je zgodilo.

Nekateri dečki plavači so poskali v vodo, da bi rešili Verico.

Pa je to delo že opravil namesto njih — psiček Belin. Ves izmučen se je s težkim bremenom skobacal iz vode.

Med zobmi je držal za oblekco Verico.

Spustil jo je na breg in pričel nato veselo lajati ter skakati okrog jokajočih bratcev.

A Verica je bila na žalost že — mrtva. Z ročico je krčevito stiskala polovico žoge...

*

Poznal sem Verico. Mamica bi si bila kmalu izjokala oči, ko so prinesli njeno ljubljenko mrtvo domov.

Kos Veričine žoge pa še zmeraj leži na pesku ob Savi in čaka, da ga vodovje nekoč spet odnese naprej, Bog ve kam, kjer bo znova pripovedoval svojo žalostno zgodbo...

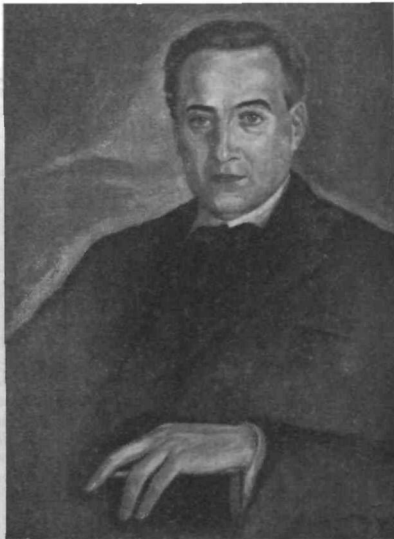

Dragi moji Zvončkarji,

Vaša mlada srca so zdaj vsa pomladna, Vaše dušice vesele in razigrane, meni pa je težko, pretežko, ko Vam sporočam, da je dne 18. maja v Ljubljani nenadoma otrpnilo iskreno in junaško srce dr. Ivana Laha, vélikega rodoljuba, zaslužnega pisatelja, neustrašnega borca za naše Vstajenje in prisrčnega prijatelja mladine.

Pokojni dr. Ivan Lah je mnogo let sodeloval pri »Zvončku« s pravljicami, pesmimi, črticami in zgodbami. Mislim, da zgodovina slovenskega slovstva doslej ne pozna plodovitejšega pisatelja. Saj je poleg obširnega romana »Brambovci« ter povesti »Uporniki«, »Vaška kronika«, »Dore«, »Angelin Hidar«, »Sigmovo maščevanje« in še drugih izdal tudi več iger, pisal poučne knjige (»Vodniki in preroki«, »V borbi za Jugoslavijo«) in s članki, razpravami in poročili sodeloval skoro pri vseh revijah in listih. Zadnje njegovo delce v knjižni obliki sta bila prizorčka »Miklavžev pozdrav« in »Božič gre«, ki ju je lani decembra izdal naš konzorcij.

Za letošnji »Zvonček«, ki ga čita naša deca v vseh krajih sveta, si je stekel posebno svetlih zaslug. Ko je minule jeseni izvedel, da naš list ne bo več mogel izhajati, je z bolniške postelje napisal več navdušenih pisem, roteč v njih slovenske domoljube, naj priskočijo na pomoč »Zvončku« in njegovemu novemu poslanstvu. In glej: njegovo neumorno idealno prizadevanje je rodilo sočen sad. Za novo leto je

»Zvonček« spet izšel in prinesel na čelu prve številke dr. Lahovo programsko pesem z lepimi, značilnimi sklepnimi stih:

In daleč po svetu
zvonil bom okrog,
iskal bom domove
slovenskih otrok.

Da ena bo misel
družila ves rod,
kot sta nas učila
Ciril in Metod.

V isti številki ste čitali tudi njegov poslednji prispevek našemu listu: O tatičku Masaryku. Pogovor s sinčkom Andrijanom, ki je zdaj — in z njim vsa slovenska in jugoslovanska deca — izgubil svojega ljubljenegega, skrbnega, plemenitega očka...

Slava spominu dr. Ivana Laha!

Gospod Doropoljski

Cvetje na grob nepozabnemu učitelju dr. Ivanu Lahu

Odšli ste za vedno... Vaša plemenita duša je zahrepenela po čisti, neminljivi Lepoti in pomladni vetrovi so jo na svojih lahkih krilih odnesli daleč, daleč... Spremljali so jo naši solzni, žalostni pogledi. Toda — ali ni srečna, ko se je znebila vseh okov in hiti, prosta in svobodna, soncu naproti?! O, in še kako srečna! — In me? Me jočemo, gospod profesor! Prekruta se nam zdi smrt, ki Vas je iztrgala iz naše srede in za vselej zatemnila Vaše oči, ki so tako lepo sijale, in onemela Vaša usta, ki so nam govorila s tako mehkim, toplim glasom. Zapustili ste nas... O, in me smo žalostne, neutolažljive! Kako bomo brez Vas, kako?... Dve leti že niste več prihajali med nas, a me smo še vedno upale, trdno upale, da se Vam bo zdravje zboljšalo in da boste spet prišli in nam dajali od svojih zakladov, nesebično in požrtvovalno, kakor ste dajali včasih! Toda naše upanje se ni izpolnilo! Ni Vas bilo več! — Saj kar nočemo in ne moremo verjeti, da je bilo zadnjikrat, ko smo Vas gledale na mrtvaškem odru med cvetjem in svečami. Tako spokojen, srečen je bil Vaš obraz! Čakale smo, da boste zdaj zdaj odprli svoje ljubeznive oči in rekli, da so bile vse to le grde sanje, da živite, da ste zdravi, in da ostanete še dalje pri nas! A čakale smo zaman! Vaše oči so bile zaprte za vedno. Nikdar več jih ne bomo videli! In to nas boli, tako zelo boli...

Kako rade smo hodile tudi k Vaši ruščini! S kakšno ljubeznijo ste nam pripovedovali o Rusih, naših slovan-skih bratih, in o njihovi zemlji in umetnosti. In nam, ki smo se rodile že v svobodni domovini, ste šele Vi, ki ste toliko pretrpeli za naše osvobo-

jenje, pokazali, kako bogate smo, kako srečne in ponosne moramo biti na svoj dom. Naše mlade duše so srkale Vaše besede, Vaši ideali so postali tudi naši! Rade smo Vas imele! Kosale smo se, katera bo več znala, katera bo lepše čitala, in Vaša pohvala nam je dala vedno novih moči, vedno več veselja in navdušenja. Nikdar ne bomo pozabile razrednih slovstvenih proslav, ki ste jih imeli tako radi. Ponosne in srečne smo bile, če smo lahko sodelovale. To je bilo več kakor šola, o, koliko več! Vi takrat niste bili učitelj, me ne učenke. Bili smo družinica, ki bi ji vsak lahko zavidal. Vi ste razumeli naše mlade glavice, me pa smo skušale razumeti Vas in Vam slediti k lepotam, ki ste nam jih odkrivali.

Zdaj pa ste odšli, gospod doktor! Odšli za vedno! Ne bo Vas več k nam! Ne boste nas več bodrili in nam dajali smernic za življenje! Le zakaj že tako zgodaj, prezgodaj? Toliko bi nam imeli še povedati, toliko bi Vas še rade vprašale...

Ko smo Vam poslednjič pogledale v plemenito obličje, smo umolknille. Taka sreča, zadovoljstvo in pokoj so bili na Vašem obrazu, da smo ostrmele. Kakor da nam hočete reči: »Zbogom, dekleta! Odhajam v lepše kraje! Privoščite mi ta pokoj! Tam od daleč, od daleč vas bom gledal in vam dajal moči! Mislite na moje besede, ljubite domovino, hodite neustrasno svojemu cilju nasproti!«

Dragi gospod profesor! Rade, iz srca rade Vam obljubljam, da se bomo ravnale po Vaših besedah, da bomo hodile po Vaših potih, da bomo prave Vaše učenke, vredne svojega plemenitega učitelja! Počivajte sladko! Med nami boste večno živeli!

Tatjana Blenkova

O dobrotnem oblaku

Nekega vročega poletnega dne se je dvignil skromen oblachek iz morja in potoval lahno in veselo, kakor živahen otrociček po sinjem nebu nad daljno zemljo, ki je v dolgo-trajni suši ležala vsa ožgana in žalostna pod njim.

Ko je oblachek tako plaval po zraku, je videl pod seboj uboge ljudi, kako so v potu svojega obraza, polni skrbi, delali in se trudili, med tem ko on ni imel nobenih skrbi in ga je lahna jutranja sapica iz čistejšega zraka kar sama nesla naprej. »Ah,« je spregovoril, »če bi mogel kaj storiti za dobre, uboge ljudi, jim olajšati njih trud in pregnati skrbi, lačnim priskrbeti hrane in žejne napojiti, kako bi bil srečen!«

Dan je tekel naprej in oblachek je postajal od ure do ure večji. In ko je tako rasel in dozoreval, je postajala njegova želja, da bi pomagal ljudem, vedno večja.

Na zemlji pa je bilo vedno bolj vroče, sonce je neusmiljeno pripekalo in žgalo, vročina je pritiskala na uboge ljudi, ki so težko delali in žrtvovali vse telesne moči, da so si iz trde zemlje izkopali vsaj skorjico vsakdanjega kruha.

Tedaj so proseče pogledali oblak, kakor bi hoteli reči: »Daj, pomagaj nam!«

»Pomagati vam hočem!« je dejal oblak in se pričel počasi spuščati na zemljo.

Spomnil pa se je medtem, kar je bil nekoč slišal še kot otrok v naročju morja, da najdejo oblaki, ki se preveč globoko spustijo na zemljo, smrt.

Nekaj časa se je obotavljal in premišljeval svojo usodo, potem pa je postal miren in je rekel po-

gumno in prijazno: »Pomagati vam hočem, ljudje, pa naj se zgodi kar koli!«

Ta misel ga je napravila velikega, močnega in oblastnega. Oblachek prej ni nikdar mislil, da je zmožen tako velikega dela. Kakor blagoslavljaajoči Bog je stal nad zemljo, dvignil glavo in razprostrl svoje peruti daleč preko poljan.

Njegova lepota in oblast je postala tako velika, da so se ljudje in živali ustrašili, da je drevje in bilje klonilo pred njegovo močjo; toda vsa živa bitja so slutila, da je oblak njihov dobrotnik.

»Pomagam vam!« je znova zaklical. »Vzemite me, jaz rad umrem za vas!«

Imel je velikansko voljo, ki ga je spreletela pri teh besedah. Svetla luč ga je razsvetila, gromovi so ga pretresli, ves je bil prepojen večne ljubezni do ljudi. Nagnil se je na zemljo in se spremenil v blagoslov pršeci dež.

Ta dež je bil njegovo delo, ta dež je bil tudi njegova smrt.

Preko vse zemlje, kamor se je vsipala blagodejna mokrota, pa je zasijala blesteča mavrica, narejena iz najčistejših žarkov neba; bil je to poslednji pozdrav mrtvemu oblaku za njegovo veliko ljubezen.

Tudi ta je izginila čez kratek čas, toda blagoslov oblaka je ostal srečnim, rešenim ljudem še dolgo časa, da so bili brez skrbi za vsakdanji kruhek in dobre volje.

mrzli in gorki stric

v.

KAJ BI VAM SEDAJ OPEVAL,
 DA JE NIKO ŽE OKREVAL?
 SAJ JE TUKAJ ŽE POMLAD,
 DOBA SLADKIH SANJ IN NAD.
 ZUNAJ SE ŽE MAJNIK SMEJE,
 POMLADANSKO SONCE GREJE,
 V CVETJE SE ODEVA GAJ,
 OJ PRELJUBI MESEC MAJ!
 MATI NIKCA JE POZVALA
 TER GA K TONETU POSLALA:
 »POJDI IN POVABI STRIČKA
 NA BELUSE IN KOZLIČKA!«
 NIKEC GRE, VESELO VRISKA,
 SONCE VEDNO BOLJ PRITISKA,
 VES RAZGRET IN VES POTAN
 PRIDE V STRIČEV TIHI STAN.
 TONE SE PRI PEČI GREJE,
 DO UŠES ZAVIT V ODEJE,
 V KLOBUČINASTE COPATE
 SKRIVA GLEŽNJE IN PODPLATE,
 TOPLOMER DRZI V DESNICI
 IN TAKO RAZLAGA MICI:
 »OSEMNAJST STOPINJ — JE MALO.
 VRZI V PEC SE ENO TNALO!
 KER BAŠ V MAJNIKU KAJ RADI
 SE NAS LOTIJO PREHLADI.«
 MICA, STARA GOSPODINJA,
 SE SEVEDA S STRICEM STRINJA.
 URNO STOPI IN PODKURI,
 KO POTRKA FANT NA DURI.
 V TEM ZAGLEDA STRIC NEČAKA,
 KI PRI VRATIH SKROMNO ČAKA.
 »JOJMENE!« ZAVZDIHNE STRIC,

»ZNOJEN SI IN VROCIH LIC!«
BRŽ POTIPLJE GA PO GLAVI,
DVIGNE SE IN VAŽNO PRAVI:
»HLAD JE OČE VSEH BOLEZNI!
TREBA JE, DA SMO OPREZNI.«
KOJ GA V SUKNJIČ SPET ODENE,
OGRINJAČE MU VOLNENE
ČEZ RAMENA, PRSI, VRAT
BRŽ OVIJE NEKAJKRAT.
NI SE SE ZAVEDEL DEČEK,
ŽE GA DVIGNE NA ZAPEČEK.
VMES MRMRA: »TAKO JE PRAV,
DEČKO, DA OSTANES ZDRAVI!«
NIKO PA V VOLNENI RUTI
SE BAŠ DOBRO NE POČUTI.
VROČE MU JE, SILNO VROČE,
V PRSIH MU SRCE KLOPOČE,
PEČ PRIŽIGA, DA JE JOJ,
V CURKIH GA ZALIVA ZNOJ.
STRIC JE VES VESEL USPEHA.
DA PA POT MORDA NE NEHA,
SEŽE V PEČ PO PONVO ČAJA,
KI SE VEDNO TAM NAHAJA,
KER ZA BOŽIČ IN ZA MAJ
VSELEJ ZDRAV JE LIPOV ČAJ.
POLNO ČAŠO GA NALIJE,
NIKO VZAME JO — IN PIJE.
PIJE, PIJE, PA ZAVZDIHNE,
SKREMZI SVOJ OBRAZ IN KIHNE.
NOS ŠCEMI GA, TEŽKO DIHA,
ZNOJ CURLJA MU — ON PA KIHA.
KOMAJ IN LE S TEŽKO SILO
JE SPOROČIL POVABILO,
KI GA TONE JE VESEL
SLISAL IN NA ZNANJE VZEL.
NIKO Z VROČO, MOTNO GLAVO
POSLOVI SE: »STRICEK, ŽDRAVO!«
HITRO JO DOMOV POPIHA,
SPOTOMA PA KIHA, KIHA.
NIKEC, TI UBOGA STVAR,
SPET SI UJEL POSTEN KATAR.

(Prosto po G. Bötticherju — P. G.)

Kaznovani skopuh

Neki kmet je nosil v mesto na trg maslo. Včasih se je primerilo, da ni prodal vsega masla, zakaj na trg je hodilo mnogo vaščanov in vsak je hotel prodati vse, kar je prinesel: maslo, jajca, skuto, perutnino itd.

Kmet pa je bil zelo skop in tudi njegova žena je bila lakomna. Otrok nista imela in kar sta pridelala, sta prodala, samo da bi imela dosti denarja. Sama si nista nikoli privoščila niti koščka kruha, namazanega z maslom. Toda kaj bi počela z maslom, kadar ga je kmet prinesel s trga nazaj in ga na vasi ni hotel nihče kupiti? Strašno jima je mrzelo, da ne moreta vnovčiti vseh teh lepih, rumenih grudic masla. Premišljala sta, kako bi to storila, da ne bi ničesar izgubila, denarja pa zmeraj več imela.

Nekoč je rekel kmet ženi: »Sem že pogruntal! Prihodnjič ustanem o polnoči in pojdem v mesto tako zgodaj, da bom tam prvi. Tako bom prodal masla, kolikor mi ga daš. Pripravi torej grudic masla za poln koš!«

Kmetici je ta misel neizmerno ugajala. Mislila je, kako pametnega moža ima. Brž se je lotila dela in je

ves dan stepala. Zvečer je bila miza polna svežih, lepo pripravljenih grudic. Kmetica jih je zavijala v velike liste in devala v koš. Zdaj sta bila oba zadovoljna in sta se veselila, koliko bosta iztržila za maslo.

Opolnoči je kmet vstal. Bilo je poleti, noči so bile tople. Kmet je oblekel srajco in suknjič ter rekel: »Škoda bi bilo oblačiti hlače, zmočil bi si jih v rosi na poti skozi gozd. Noč je, nihče me ne bo videl. Zavij mi torej hlače ter jih deni na vrh koša. Ko se bo zdanilo, jih bom oblekel. Človek mora štediti pri vsem, tudi pri hlačah.«

Kmetica je to odobrila ter je v temi dala zavitek v koš. Luči nista prižgala, da ne bi kdo v vasi opazil, da se kmet že pripravlja v mesto na trg.

Ko je bil kmet za vasjo ter se je prepričal, da v vasi še vsi ljudje spijo, je bil strašno vesel. Kako je to, da se tega ni že prej domislil! Vselej bi bil lahko prodal vse maslo in bi imel več denarja. Odslej bo to zmeraj tako delal in nič več ne bo nosil masla nazaj.

Pot ga je peljala skozi gozd. Kmet je hodil hitro, zakaj v mesto je bilo daleč. Hodil je po bližnjicah, da bi prej prišel. Ko je šel čez senožet, ga je rosna trava hladila v noge. Zdaj pa zdaj je čutil, kako ga švrkajo šibice in vejice po golih gležnjih, toda ni se menil za to. Nasprotno, še vesel je bil, da ni oblekel hlač. »To je bila pametna misel«, si je rekel v duhu. »Ne samo, da bi si hlače orosil, ampak lahko bi jih tudi raztrgal med grmičevjem.« Noge so ga sicer pekle, toda kaj za to! Misel na bogat izkupiček je vse nagradila.

Slednjič je prišel iz gozda. Ni se še zdanilo, zvezde so še blestele na visokem nebu in usepovsod je bilo tiho. »No, tudi tu me ne bo še nihče videl, zato si hlač še ne oblečem.«

Polagoma se je začelo na vzhodu daniiti, zvezde so ugašale, noč je odhajala. Kmet je bil zdaj že daleč v polju ter se je bližal mestu. Že je videl zvonike in strehe visokih hiš. Gotovo bo prvi v mestu na trgu. Gotovo se nikomur ni ljubilo vstati opolnoči. Ampak zdaj si bo treba obleči hlače, zakaj vsak trenutek lahko koga sreča. Poleti hodijo ljudje zelo zgodaj na polje.

Ustavil se je, oprezno del koš z ramen ter razkril zavitek. Toda gorje, gorje! Kako se je prestrašil! Namestu hlač je bil v košu predpasnik njegove žene. Ponoči se je v naglici kmetica zmotila ter je zavila namesto hlač predpasnik. Kmet je skoraj okamenel. Niti lastnim očem ni hotel verjeti. Ampak kaj zdaj, kaj zdaj? V predpasniku, brez hlač vendar ne more iti v mesto. Poskusil si je s predpasnikom zakriti gole noge, a takoj ga je jezo zalučal na tla. S predpasnikom bi si mogel oviti kvečjemu eno nogo, druga pa bi bila gola. In nihče ne bi kupil pri njem masla, kajti imeli bi ga za norca in pri norcu vendar nihče nič ne kupi. In njegovi sosedge in njegove sosede bi se mu smejali! Moral bi se od sramu in jeze vdreti v tla. Bil je ves obupan, stal je na cesti sredi polja kakor kupček nesreče ter buljil v koš, ki je bil poln svežega masla.

Danilo se je čimdalje bolj; jasno je že videl mesto, zvoniki so se svetili v prvih sončnih žarkih in ljudje so hiteli na polje. Kmet je pograbil svoj koš ter zbežal ves obupan med visoko žito, da bi se tam skrnil pred ljudmi in pred svojo lastno sramoto. Tam v visokem žitu je moral potem sključen gledati, kako gredo mimo po cesti njegovi znanci iz vasi s koši in košarami na trg. Stiskal je pesti, besnel, toda zaman! Neusmiljeno se je rodil dan, svetel, prozoren in neskončno dolg, polje je bilo polno ljudi, kmet pa je moral čakati, skrit v žitu, da ga bo kdo rešil.

Toda skopuha kmeta ni nihče rešil. Sonce se je dvigalo in pripekalo čimdalje bolj. Kmet je ves osupel gledal, kako se mu začinja maslo v košu topiti. To niso bile več rume ne, dišeče grudice masla, temveč gost močnik, ki se je zmeraj bolj redčil, da je teklo skozi pletivo koša. Usehla zemlja je pila raztopljeno maslo in kmet je obupaval.

Tako je prejel skopuh pošteno kazen za svojo lakomnost. Ne le da je prišel ob vse maslo — še lačen je moral ves dan čakati, da se znoči in odidejo ljudje s polja, da bi se mogel potem v temi vrniti domov s praznim, premaščenim košem in brez denarja.

Zakaj nas žuželke pikajo

Indijanska legenda

Čeravno so nekatere žuželke prav majhne in nezdatne živalce, vendar morejo včasih prav občutljivo piciti. Rdečkožci pripovedujejo o tem zelo staro pripovedko, ki vam jo hočem tudi jaz povedati:

Indijanci si predstavljajo ustvarjenje sveta tako, da je nastalo vse življenje na zemlji takrat, ko sta sklenila sonce in zemlja večno prijateljstvo. Kmalu po tej zvezi je nastal tudi prvi človek »Isnaehage«, ki je bil podoben velikanu. Živali so ga gledale z občudovanjem in spoštovanjem, ko je postavljaval v gozdu svoj ogromni šotor, imenovan tee-pee. Ta prvoustvarjeni človek je razumel govorico živali in rastlin in rade so priznale njegovo nadvlado in se uklonile njegovim volji. Ker prvi človek ni hotel biti sam, je vzel iz velikega prsta desne noge koščico in izoblikoval iz nje dečka »malega moža«, da bi mu delal družino.

Unktome, pajek, ki je bil zelo hudobna žival, pa je vedno sejal prepire in nezadovoljstvo med živalmi. Nekega dne so torej živali, nahujskane od pajka, sklenile, da bodo uničile »malega moža« in so mu napovedale vojno. Prvikrat na svetu je oborožil »Isnaehage« svojega brata z lokom in puščicami. Nato je vrgel v zrak štirikrat

kos apnenca in po vsakem lučaju je zrasla iz tal okoli šotora skalnata stena.

»No, sedaj je pa vrsta na tebi, da se braniš!« je rekel nato bratcu.

Bivoli in severni jeleni so se s kričanjem bližali utrjenemu bivališču človeka, tuljenje volkov se je mešalo z grozovitim gromom, ki je z neba dal znamenja za pričetek boja. Krti in vsi drugi glodalci so pričeli pod zemljo glodati skalnate stene, da bi jih zrušili, medtem ko so druge živali plezale po strmih obzidju. Prvikrat na svetu je izstrelil deček svoje puščice in ranil mnogo živali, ki so ga hotele napasti.

Nenadoma je zakril gost oblak nebo. Bile so to žuželke, ki so v veliki premoči napadle dečka in ga mučile s svojimi strupenimi pikami. Tedaj mu je prihitel »Isnaehage« na pomoč. Udaril je z batom po skali, iz katere je skočilo nešteto isker, da je naenkrat vsa trava v okolici zajela ogenj. Oblak črnega dima se je dvignil visoko v zrak. Mnogo žuželk je poginilo, ostale pa so bile prisiljene bežati.

Zdaj je prišlo med ljudmi in četveronožci do mirovnih pogajanj. Vse živali so obljubile človeku, da mu bodo za njegovo življenjsko vzdrževanje prispevale meso, za oblačenje pa kože. Le žuželke se niso hotele sprijazniti s pogoji, temveč so postale od tistega časa mučiteljice človeka. Ptice, prijazne ljudem, so bile ogorčene zaradi tega zadržanja žuželk, zato so sklenile, da bodo kaznovale žuželke. Temu sklepu so ostale zveste še danes, zato od tistega dne neusmiljeno uničujejo te neprijetne živalce.

ZVEZDICE

V toplem pomladnem večeru
dete ob oknu šepeče :

„Mamica, kdo pa prižiga
lučke tam gori blesteče?“

Skloni se k detetu mati :

„To so pa zvezdice tiste,
ki jih večer za večerom
vžigajo pesmice čiste . . .“

„Mamica, jaz pa zapojem
pesmico čudežno, bajno!
Ali mi potlej svetila
zvezdica moja bo trajno?“

In se prisrčno nasmeje
mamica, detetu pravi :

„Zvezdice — misli so tvoje,
tebi gorijo v višavi . . .“

B. V. Radoš

Zajec

Korejska pravljica

Zbolel je morski kralj in zdravnik mu je dejal, da ga morejo ozdraviti edinole zajčja jetra.

Zato so poslali lososa, loviti zajca. Losos je plaval po reki, toda ob bregu se je ujel na trnek.

Poslali so torej soma, pa tudi ta se je ujel.

Poslali so še vodno kačo. Toda komaj je zlezla na breg, je zašla pod voz in kolo jo je zmečkalo.

Naposled so poslali želvo.

Želva je poiskala kralja živali, tigr, in rekla:

»Ti si kralj, a mi imamo tudi kralja. Naš kralj umira in zdravnik mu je rekel, da bo ozdravel, če pojé zajčja jetra.«

Tiger je ukazal, naj mu privedo zajca.

»Pojdi,« je rekel, »pojdi za želvo! Kliče te morski kralj!«

Zajec je šel za želvo in spotoma izpraševal, kaj mu kralj hoče.

Želva mu je povedala, za kaj gre.

»Ampak, če mi vzamejo jetra, ne bom več živ?«

»Tega ne vem,« je odgovorila želva.

»No, potem pa — veš kaj? Imam sorodnika, ta je šepast. Že dolgo toži nad svojo usodo. Vašemu kralju je vendar vseeno, katerega zajca jetra bo jedel, samo da bo zajec. Počakaj torej tukaj name, skočim v gozd in privedem ti tistega kruljavega zajca.«

Zajec je tekel v gozd, da se je kar kadilo za njim.

Želva je dolgo čakala na zajca; ker pa ga le ni mogla dočakati, se je vrnila k svojemu kralju.

Ko je kralj zvedel, kaj se je zgodilo, jo je poslal nazaj h kralju živali.

Želva je kralju živali pripovedovala, kako ji je zajec ušel.

»Idi torej domov,« je dejal kralj; »če pojde zajec s teboj, ti bo spet ušel. Pošljem ga s kom, ki je bolj zanesljiv.«

Ko je zajec slišal, da ga zopet iščejo, si je mislil: »Če že moram umreti, postanem rajši kitajski razbojnik.«

In zajec je postal razbojnik.

Zdajci vidi, da se plazi po cesti želva.

»Kam ležeš?«

»Eh, vašemu kralju grem poročat, naj se nikar več ne trudi, ker — ker je naš kralj umrl.«

Kakor bi streljali za njim, tako jo je zdaj zajec pobral in tekel ter počepnil pred kralja, rekoč:

»Mogočni kralj, slišal sem, da me potrebuješ. Tu sem.«

»Pa kje si bil doslej?«

»Hitel sem na Kitajsko ozemlje k svojemu bratu iz 17. kolena.«

»In zakaj si takrat ušel želvi?«

»Jaz? Jaz ji nisem ušel, saj sem jo vendar prosil za dovoljenje in želva je soglašala s tem, da privedem namesto sebe šepastega brata. Zato sem tekel ponj.«

»No, in?«

»Ni hotel iti; rekel je, da ne mara še umreti.«

»Če torej noče, moraš iti ti.«

V tem trenutku se je približala želva s poročilom, da je kralj mrtev.

»Ako je umrl, se ne da nič pomagati,« je dejal kralj ter odpustil zajca z nagrado.

FRANJO ČIČEK:

Mihec Pihec

MIHEC PIHEC GRE PO ZAJCA

ONI DAN SI JE MIHEC SRČNO ZAŽELEL ZAJCA. SOSEDOV HLAPEC ŠIMEN JIH IMA POLN HLEV, ZAKAJ NE BI ODPSTOPIL ENEGA NJEMU. DOLGO SE JE SMUKAL OKOLI ŠIMNA IN GA NADLEGOVAL Z ZAJCEM, DOKLER SE TA RES NI VDAL IN MU VELEL, NAJ PRIDE S KOŠEM PONJ. MIHEC PIHEC JE IMEL MAJHEN KOŠ, MIKLAVŽ MU GA JE BIL PRINESEL IN V NJEM VELIKEGA PARKLJA, KI JE IMEL GROZANSKO DOLG IN RDEČ JEZIK. TA JEZIK IN ROGOVE JE MIHEC NAJPREJ ODGRIZNIL PARKLJU, PREJ SE GA JE MALO BAL, ZDAJ PA NI BIL VIDETI VEČ NEVAREN. ČEZ PET DNI PA JE POSPRAVIL CELEGA PARKLJA S KOSTMI IN KOZO VRED. OSTAL MU JE LE ŠE KOŠ, S KATERIM JE ZDAJ ODRI-NIL PO ZAJCA.

SOSEDOV ŠIMEN PA JE BIL NAVEJAN FANT. NI ŠE POZABIL, DA MU JE PRED KRATKIM KAZAL MIHEC JEZIK ČEZ PLOT. SICER BI GA BIL TAKRAT POTEGNIL ZA UŠESA, PA MU JE UŠEL, NEPRI-DIPRAV. ZATO SI GA JE PRIVOŠČIL SEDAJ. KO JE PRIROMAL MIHEC S KOŠEM IN VREČO PO OBLJUBLJENEGA DOLGOUŠCA, MU JE PORINIL ŠIMEN V KOŠ MAČKO TER MU ZABIČAL, NAJ HITRO DIRJA DOMOV IN IZPUSTI ZAJCA V HLEVVU POD JASLI. PREJ GA NE SME POGLEDATI, SICER SE MU IZPREMENI ZAJEC V ŽABO. REČENO — STORJENO. MIHEC JE ZDIRJAL S KOŠEM V HLEV TER ODVEZAL VREČO. ŠVRK! JE SKOČILO NEKAJ TEMNEGA IZ VREČE IN HAJDI PO LESTVI NA HLEV IN V SENO. MIHEC JE ŽA-LOSTEN STEKEL K ŠIMNU, ČEŠ ZAJEC MU JE UŠEL NA HLEV, A NE POD JASLI.

»VIDIŠ, TO JE TISTO,« GA JE UČIL ŠIMEN, NIČ MU NISI PRI-PRAVIL ZA POD ZOB, PA TI JE UŠEL V SENO, DA SE NAJE. ZDAJ LE LEPO POČAKAJ, DA BO SIT, POTEM BO ŽE SKOČIL SAM DOLI.« JE MIHEC ČAKAL IN ČAKAL NA NESREČNEGA ZAJCA, KI ŽRE TAKO DOLGO. V RESNICI PA JO JE MAČJI »ZAJEC« PRI STRESNI LUKNJI LEPO POPIHAL — DOMOV.

KO JE TOŽIL DRUGI DAN MIHEC ŠIMNU, DA ZAJCA SE ZDAJ NI DOLI, MU JE DEJAL TA:

»NAJBRŽE SE JE TAKO NAŽRL SENA, DA JE POČIL IN SE RAZLETEL V PRAZEN NIČ. NE POMAGA NIČ DRUGEGA, KAKOR DA KAŽEŠ JEZIK TAKO DOLGO NA HLEV, DA SKOČI ZAJEC ZOPET SKUPAJ IN SE POSTAVI PREDTE IN TE POZDRAVI PO VOJAŠKO.«

SI JE ZAPOMNIL MIHEC, ZAKAJ NI ZAJČKA DOLI, IN NI VEČ KAZAL JEZIKA ČEZ PLOT. KO JE OPAZIL ŠIMEN, DA SE JE RES POBOLJSAL, MU JE PODARIL PRAVEGA KUNCA, LEPEGA ZAJČKA Z BELIM GOBČKOM.

MIHEC PIHEC TREBI SADNO DREVJE

NA SPOMLAD JE OPAZOVAL MIHEC OČETA, KAKO SNAZI IN TREBI SADNO DREVJE. NI MU ŠLO V GLAVO, ZAKAJ ŽAGA IN REZE SAMO NEKATERE VEJE, DRUGE PA PUŠČA V MIRU. PA JE PRIŠEL ŽUPAN, SAM BOG GA JE PRINESEL, TER POKLICAL OČETA V PISARNO, ČEŠ NEKO PISANJE JE PRIŠLO ZANJ. MIHEC JE URNO IZRABIL TO PRILIKO, DA POKAŽE OČETU, DA TUDI ON ZNA ŽAGATI IN REZATI VEJE, NE DA BI DOLGO IZBIRAL IN GLEDAL, KATERO.

OČE IN ŽUPAN STA ODŠLA, MIHEC PA NA DREVO IN — RESKI RESKI! SO LETELE VEJE NA VSE STRANI. KO JE TAKO OSKUBIL ENO DREVO, SE JE LOTIL DRUGEGA. SE VRNE OČE IZ ŽUPANOVE PISARNE IN VIDI MIHČEVO DEJANJE. NIČ NI POSLUŠAL MIHČEVE RAZLAGE, KAKO JE BOLJE IN PAMÉTNEJE. ROČNO JE POGRABIL ŠIBO, KI JO JE BIL PRAVKAR UREZAL MIHEC, TER GA POŠTENO NAŠESKAL. NATO GA JE SPODIL Z VRTA. DRL SE JE MIHEC, KAKOR BI GA DEVALI IZ KOŽE, IN KRIČAL JE NA VSE MILE VIZE, KAKOR MLADA SRAKA, ČE ZAGLEDA PSA.

POCEDIL JO JE K MATERI TER SE PRITOŽIL, ŠIBE DA JE REZAL Z DREVJA — PRAV TAKO KAKOR OČE — PA JE BIL TEPEN. TOREJ JIH MORA DOBITI TUDI OČE. ZA ENAKO DELO ENAKO PLAČILO. JE DEJALA MATI, PRAVIČNA DA JE TAKA RAZSODBA IN MODRI SALAMON BI NE NAPRAVIL BOLJŠE. POBRALA JE DOLGO VEJO IN TIHO STOPILA NA VRT. OČE JE STAL NA LESTVI IN ŽAGAL

TER VESELO ŽVIZGAL KAKOR KOS. KAR MU PRILETI NEKAJ GORKEGA PREKO HRBTA IN PREKO GLAVE. MISLIL JE, VEJA DA GA JE OPLAZILA, KI JO JE RAVNO ODŽAGAL. JE NEKAJ ZAROBANTIL V BRKE IN POD NOS TER STOPILO VIŠE. SEDAJ GA JE OPLAZILA ŽENA PO NOGAH. TE SO BILE OBČUTLJIVEJŠE, POSEBNO KER SO BILE BOSE.

»AJSA! AJSA!« SE JE ZADRL OČE TER POTEGNIL NOGE K SEBI KAKOR MAČKA REP, ČE JI STOPIŠ NANJ. SE JE HOTEL OČE PIHEC OBRNITI, DA BI VIDEL, KAJ JE IN KAJ NI, PA MU JE ZMANJKALO KLINA IN ČAP! JE LEŽAL V MEHKI TRAVI. DOBRA ŽENA SE JE USTRAŠILA IN NA MAH IZPUSTILA ŠIBO IZ ROK. MISLILA JE: »KAJ, ČE SI JE ZLOMIL NOGO?«

OČE PIHEC JE GLEDAL ŽENO KAKOR KRANJEC TURKA. NI MU BILO JASNO. POGLEDAL JE LESTVO IN VEJEVJE. BILO MU JE SE MANJ.

»KAJ PA TI JE?« GA VPRAŠA SKRBNNA ŽENKA.

»TRI STO GROMOV,« JE RENTAČIL OČE IN SE SKOBACAL NA NOGE, NE VEM, KAJ JE BILO. ALI JE KAJ ZAKLETO ALI PA STRAŠI. RES NE VEM. VEM LE, DA ME JE NEKAJ PARKRAT PLETAJSNILO IN NATO VRGLO Z LESTVE.«

»VIDIŠ, VIDIŠ KAZEN BOŽJO!« JE VZKLIKNILA ŽENA VESELA, KER NI VEDEL LJUBEZNIVI MOŽEK, KDO GA JE PLETAJSKAL. KAJTI, ČE BI BIL VEDEL, BI ZAGODEL DRUGO VIŽO IN TAKRAT BI ŽENA VIDELA KAZEN BOŽJO. SEDAJ JE PA NI, ZATO JE VESELA NADALJEVALA:

»SAM BOGEC TE JE POTIPAL, KRIVIČNI ATA, KER SI TEPEL NAŠEGA PRIDNEGA MIHCA. HU, KJE SI LE IMEL PAMET, STARI? ALI NE VEŠ, DA NAREDI NAŠ MIHEC VSE PRAV?«

»STARI« RES NI VEDEL, ZATO JE RAJE MOLČAL. SAMO S PRSTOM JE POKAZAL ŽENI NA SREDO ČELA. MIHEC PA JE DOBIL ŽAGICO IN JE MORAL ŽAGATI VEJE, KI MU JIH JE KAZAL IN DOLOČAL OČE.

»PA ZAKAJ NE VSEH?« JE VPRAŠAL ČEZ NEKAJ ČASA MIHEC.

»HM, DEČKO,« JE ODVRNIL OČE, »KJE PA NAJ POTEM RASTEJO JABOLKA? MENDA ŠKORCU NA REPU?«

»POTEM PA PUSTIMO RAJE VSE VEJE, BO VEČ JABOLK,« UGOVARJA MIHEC.

»NI TAKO, DRAGI MIHEC,« GA UČI OČE. »POTEM BI SE PA ZADUŠILA JABOLKA IN BI IMELI ZOPET FIGO.«

»KAJ SMO IMELI DO SEDAJ FIGO?« VPRAŠUJE MIHEC.

»FIGO, FIGO, PA ŠE KAKŠNO,« PRAVI OČE, »VSE DREVJE SKUPAJ JE IMELO LANI FIGO, PA ŠE TISTA JE BILA ZA NIČ.«

(DALJE PRIHODNJIC)

Zvonko

Mačeha je planila v hišo, se razhudila in zakričala:

»Kaj si se tako stisnil k ognju, Zvonko? Hlevna vrata si pustil od-

kje naj se spóčije, kam naj se de-
ne? Sedel je pod neki hrast, se
sključil, objel ga je spanec, tresel
ga je mraz.

Tedaj je šel tam mimo sveti Atanas. Zbrali so se bili svetniki.

»Sveti Atanas«, so mu rekli, »polja so si že odpočila, naležale so se živali, naspala so se drevesa. Sneg

prta, da je ušla krava. Teci, da jo uloviš! In da se mi več ne vrneš, ako je ne najdeš!»

Mali Zvonko se je zelo bal hude mačeha, hitro je skočil na noge, si potisnil kučmo na ušesa in planil skozi vrata. Njihova nizka, siromašna kočja je stala v gorenjem delu vasi. Polje je pokrivala debela snežna odeja. Zvonko je hodil po sledu za kravo, iskal jo je tu, iskal jo je tam, prišel na konec polja, dosegel gozd, stopil vanj, taval iz doline v dolino, se izmučil, toda krave ni našel. Zimski dan je ugasnil. Na zemljo se je spustila gosta, mrzla megla. Zvonko je zajokal od strahu in utrujenosti. Kam naj še teče,

in led sta tvoja skrb. Čas je že, da greš k Bogu in ga poprosiš, da ju dvigne.»

»Ker je čas, kakor pravite, moji pobratimi,« je odgovoril sveti Atanas, »glejte, se že odpravljam na pot.»

Oblekel si je tri dolge, debele in težke kožuhe, se prekrizal in odšel opiraje se na zlato palico. Hodil je po široki cesti, prešel polje in zavil v gozd. Težko je stopal navkreber, zakaj krajci dolgih kožuhov so se mu zatikali ob grmovje in ob skale. Poten in utrujen se je ustavil, da si odpočije pod nekim drenom. Ko je videl, da je popje že zelo napeto, je odlomil mladiko.

»Gospodu jo ponesem, da bo videl, kako se že vse pripravlja za življenje. Hiteti moram, da mu rečem, naj jutri izpusti sonce bolj zgodaj in naj ga zvečer bolj pozno zapre v stajo.«

Ko je sveti Atanas tako razmišljal, je zaslišal v bližini tenek glas, ki je zvenel:

»Mama, mama, mama!«

Sveti Atanas je šel za glasom, ki je počasi in žalostno umiral, in je v svoje veliko začudenje našel pod hrastom sključenega malega Zvonka. —

»Kdo pa si ti, malček? Kdo te je pustil tu samega v tej mrzli noči? Bog, saj je že mrtev!«

In je sveti Atanas vzel v naročje zmurnjeno telo otroka, čigar obraz je bil spremenjen in bel in so mu na lících visele zledenele, trde in čiste solze, ki so bile kakor biserne kapljice. Hotel ga je ogreti, pokrtil ga je s kožuhi, mu dihal na obraz in na roke, toda ta se ni več ganil. Sveti Atanas se je užalostil.

»Kakšna nedolžna dušica! Morda je sirota. Tako čiste so solze vseh onih, ki niso poznali materine ljubezni.«

Sveti Atanas je mrtvo telo polegel pod hrast, slekel gornji kožuh, ga zavil vanj, izšepetal tiho molitev, se prekrizal in nadaljeval pot skozi gozd.

Hodil je in mislil:

»Našel sem žrtev človeške brezsrčnosti. A koliko je še na svetu mladih, nedolžnih dušic, ki umirajo, a jih nihče ne vidi in ne sliši?«

Ko je sveti Atanas dospel na vrh gore, je slekel še drugi kožuh, da mu bo laže, in se naglo, naglo dvignil pod nebo. Stopil je pred Boga, se mu priklonil, mu podal drenovo mladiko in mu rekel:

»Gospod, mnogo pozdravov od zemlje! Kakor si mi bil zapovedal, tako sem bil z njo naredil: pokrtil sem jo bil s snegom in ledom čez

in čez, da se je v miru in snu odpčila in z njo vse stvari. Zdaj je že čas, da se zopet vse obudi v življenje; v znak tega sem ti prinesel mladiko.«

»Zvesto si mi služil, zato bom tudi uslišal tvojo prošnjo. Dvigni sneg in led, a jaz bom ukazal soncu, da ogreje zemljo.«

Ko je sveti Atanas slišal božjo besedo, se je zavrtel, zavrtel in rekel:

»Še eno prošnjo imam, Gospod. Ko sem bil na poti do Tebe, sem našel v gozdu mrtvo siroto. In kakor ta, umira na svetu na tisoče nedolžnih dušic, ki ne poznajo materine ljubezni. Prosim Te, vrni jim življenje v Tvojo slavo in v moje veselje!«

Bog je pomislil, pomislil in rekel:

»Potrebujem poslušancev, ki naj vsako leto oznanijo vsem živim stvarjem na zemlji, da sem ukazal, naj odide zima. Toda samo nedolžne in čiste duše so lahko moji poslanci. Glej, te sirotne dušice naj bodo oznanjevalci pomladi.«

Kakor je Bog rekel, tako se je zgodilo.

Od takrat pa do danes hodi sveti Atanas prosit Boga, da dvigne sneg in led, in ko dospe v gozd, potrka z zlato palico na zemljo in pravi:

»Zbudite se, vstanite otroci! Sveti Atanas, zvesti božji služabnik, gre mimo. Pripravite se, da vsem živim stvarjem oznanite božjo voljo!«

Na vrhovih gora še leži beli kožuh svetega Atanasa, ko se pod slednjim hrastom že dvigajo majhni, beli cveti. To so nedolžne dušice sirot. Niso poznale materine ljubezni, a oznanjajo božjo ljubezen, ki jih je priklicala iz tal in ki bo kmalu objela vso zemljo.

In so te prve oznanjevalce pomladi krstili za zvončke, ker se je prvi sirotek, ki je bil umrl in ga je sveti Atanas našel v gozdu, imenoval Zvonko.

V. SEMDICA IN DEVETICA

Zadnji prikaz pred prvim odmorom je navadno kratek in zelo hiter, nakar dovoli iluzionist, da se občinstvo nekoliko odpočije od napetega gledanja in med seboj porazgovori.

Prikaz

Enemu od gledalcev daj naglo v roko dve karti: rdečo sedmico in devetico. Vseeno pa je, katere vrste sta ti dve karti. Najbolje, ako sta različni, na primer srčna sedmica in karo devetica. Nato mu pomoli ves snopič kart, ki ga držiš v roki, in mu zapovej, naj vloži karte v sredino snopiča, toda po svoji volji. Ko je vložil obe karti v snopič, pihni vanj in razmeči karte po tleh ali po mizi — razen dveh, ki mu jih posebej pokaži. Sta to devetica in sedmica. Zelo se bodo začudili vsi, kako je bilo mogoče tako hitro najti obe karti iz sredine, zlasti ko nihče ni vedel, kam in med katere karte je gledalec vložil obe izbranki.

Pribor

Snopič kart iz prejšnjega prikaza.

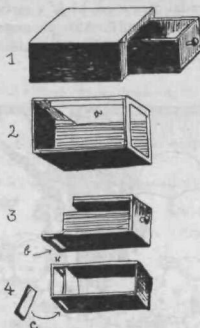
Razlaga

Izberi si gledalca, ki karte zelo slabo pozna in ki si jih težko zapomni. Pokaži mu na pr. karo devetico in srčno sedmico. Medtem pa imej na vrhu snopiča pripravljene karo sedmico in srčno devetico. Torej dve drugi karti. Ker si izvršil prikaz zelo hitro, nihče ne bo opazil, da sta bili prej sedmica in devetica drugega kova, to

je druge vrste. Prvič se raznovrstnost kart ne opazi; pri ponovnem poskusu bi pa kdo le utegnil pogruntati način izvajanja. Zato se brž globoko prikloni gledalcem in jim oznani pet minut odmora.

VI. MAGIČNA ŠATULJA

Za prikaze po odmoru, ki so še lepši in učinkovitejši, potrebuješ leseno »magično šatuljo«, ki jo izdelala sam iz deščic za rez-

barjenje z malo rezbarsko žagico. V tej šatulji izgine na povele vse, kar si pred očmi gledalcev vložil vanjo. Ima predal in je vseskozi svojevrstna. Na obrazcu 1. je narisana šatulja, ki ima na pol odprt predal in gumb, za katerega primeš, ko izvlečeš predalček. Sestoji iz treh delov: iz šatuljine skrinjice, mrtvega predalčka in pravega predala. Slika 2. ti prikazuje šatuljino skrinjico od znotraj. Pri črki a) vidiš, da je

nalepljena deščica, ki pa ne sega do konca skrinjičine stene. Približno 2 cm je krajša. Na nasprotni strani pa sega do konca stene. Slika 3. ti prikazuje mrtvi predalček, to je predalček, ki je vedno brez vsebine. Tudi če si v šatuljo kaj vložil, se ti na povelje odpre predal popolnoma prazen. Vloženi predmet je torej izgubil. Ta predal nima zadnje stene, to je one nasproti odprtini šatulje. Desna (na sliki gornja) stena je za približno 4 cm krajša od dolgoti šatulje, dasi sega dno do konca šatulje. Leva (na sliki spodnja) stena pa ima takoj ob levem kraju približno 1 cm široko odprtino. Slika 4. ti kaže pravi predal. Tudi tega leva (na sliki spodnja) stena ima luknjo, ki se popolnoma krije z ono v predalu 3. Poleg tega ima še na desni steni ravno tako luknjo. Obe odprtini tega predala se torej popolnoma krijeta (na sliki 4., pri črki H). Takoj za odprtinami pa je še tanka vmesna stena. V prostoru med obema zadnjima stenama se giblje deščica c). Če nagneš zaprto šatuljo na desno, zdrse deščica za vlepljeno desko a) obrazca 2. in zadrži tako pravi predal v šatulji. Izvleči moreš le mrtvi predal. Pravi pa, ki je v mrtvega vložil, ostane v šatulji. Ako pa nagneš šatuljo na nasprotno stran, zdrkne deščica sko-

zi obe odprtini ter zveže tako oba predala. Pravi, t. j. v mrtvega vloženi predal, se pokaže in z njim tudi vsebina, ki si jo vložil. Poljubno lahko torej potegneš enega ali oba predala. Ker rabiš včasih pravi predal, da kaj vložiš ali zopet prikažeš, in mrtvega, da pokažeš občinstvu, da je šatulja prazna. Pazi na to, da je deščica c) manjša od odprtin in da se ti ne zatika. Da pa ne napravlja ropota, medtem ko zdrka skozi luknje in pade ob steno, ji ob robih nalepi krpice iz mehke flanelne. Na ta način bo deščica popolnoma tiho padla na steno. Velikost šatulje ni važna. Lahko je večja ali manjša. Navadno so take šatulje približno 20 cm dolge, 14 cm široke in 8 cm visoke.

Zunanji (mrtvi) predal mora imeti ob vseh stenah, razen ob zadnji zgoraj, nalepljeno letvo, da se notranjega, to je pravega predala ne vidi in da so stene pod njo skrite, kadar izvlečeš oba predala.

Pazi na to, da bo šatulja izdelana zelo natančno. Z njeno pomočjo boš kasneje izvajal najlepše prikaze. Prihodnjič se pomenu o prvem takem prikazu, ki sledi odmoru. Lahko pa izdeláš tako šatuljo tudi iz močne lepenke s klejem. Če znaš le malo rezbariti ali pa če si brihtne glave, se ti bo izdelava »magične šatulje« posrečila.

(Dalje prihodnjič)

BREZA

Tamle zunaj, kraj vasi
vitka brezica stoji.
Kadar veter zapihlja,
vsa se stresse, vztrepetaj;
če se sonček nasmej, j,
vsa v belini zablestí.
Tjakaj gremo, sestra, brat,
raja, pet in se igrat!

Dragi gospod Doropoljski,

prejel sem že 5. številko »Zvončka«, ki sem ga zelo vesel, saj ga vsak mesec komaj pričakujem. Naročila ga je zame moja tetka Julka, ki je v službi v Ljubljani in jo imam zelo rad. Jaz sem rojen tukaj v Franciji in sem bil samo tri tedne v Jugoslaviji na dopustu z mojo mamo. Zelo mi je ugajalo v kraju, kjer sta moj ata in mama doma. V šolo hodim že 6. leto in se lahko pohvalim, da se pridno učim; sem zmeraj med prvimi in se učimo samo francoski. Doma se pa učim slovenski pisati in brati.

Zdaj bi Vas pa še nekaj prosil, če ne boste hudi, ker vem, da imate več takih prošenj. Že dolgo zbiram znamke, ali mi jih še dosti manjka, zato Vas prosim, če bi mi jih mogli kaj poslati, ker bom zelo zelo vesel in Vam bom vedno hvaležen.

Lepo pozdravljam vse Zvončkarje in Vas, gospod Doropoljski.

Ivan Šumrada,

Cour Commune
Place du Soleil Levant
Grisy - les - Plâtres, Seine et Oise
France.

Konzorciju »Zvončka«

v Ljubljani.

Potrjujem prejem 40 izvodov »Zvončka«, ki je bil sprejet z velikim navdušenjem med tukajšnjo šolsko deco, ki se g. ministru prav iskreno zahvaljuje.

Prosim uredništvo te revije, da bi objavilo na primernem mestu sledeče:

»Slovenski šolski tečaj v S. Paulu, Brazilija, se na tem mestu prav iskreno zahvaljuje g. ministru soc. politike in narodnega zdravja za revijo »Zvonček«, ki prihaja po njegovem naročilu mesečno med nas v 20 izvodih, prinašajoč nam toliko toplih pozdravov iz daljne domovine.»

Slov. šol. tečaj v S. Paulu,

Med tukajšnjo deco opažam sploh veliko zanimanje za slovenski jezik in slovensko čtivo.

Ostajajoč Vam na popolno razpolago v kakršnem koli oziru

beležim z rojaškimi pozdravi

Pepca Kadune,
S. Paulo, Brazilija.

Spoštovani g. Doropoljski!

Z veseljem sem prejel 5. številko »Zvončka«. V njej mi najbolj ugaja Pravljica o prestrašenem tatu, pesmica »Mrzli in gorki stric« in »Mihec Pihec«. Všeč so mi tudi uganke, ki jih prav pridno rešujem.

Pošiljam Vam rešitev uganke 5. številke »Zvončka«, ki so mi delale precej preglavic. Najtežja je bila posetnica, s katero sem se dolgo mučil, a sem jo končno vendar rešil.

Lepo pozdravlja Vas in vse tovariše »Zvončkarje«

Marcel Hočevar,
Radeče pri Zidanem mostu.

Spoštovani!

Ko sem sprejel po g. prof. dr. J. Kotniku 4 številke »Zvončka« iz daljne naše Jugoslavije, sem bil zelo vesel. Sam ne vem kolikokrat sem jih že prečital. Naučil sem se pri tem lepo čitati slovenski. Pisati še seveda ne morem slovenski, če bi pa še nadalje dobival ta lepi list »Zvonček«, bi že šlo naprej. Rad bi vedel, kaj še dela Mihec Pihec, zato sem prosil starše, da so mi dovolili, da se obrnem do Vas s prošnjo za list »Zvonček«. Vsi pošiljamo lepe pozdrave g. prof. dr. J. Kotniku, jaz pa ostanem Vaš mali prijatelj

Joseph Bizjak,
učenec II. razreda.
Marcinelle-Charleroi
Belgija.

Spoštovani gospod Doropoljski,

zelo sem bila vesela, ko nam je gospod učitelj S. Stoviček razdelil več Zvončkov za vsak mesec posebej. Imamo že pet številčk in komaj čakamo še naslednje. Kako dobro in milo nam de slovenska beseda, zlasti, ker občutimo ob njej hrepenenje po naši krasni domovini, o kateri nam pripo-

veduje naš učitelj. Tudi Belgija je lepa, toda nam vedno tuja. Že več let smo tu naseljeni, kjer se oče kot rudar bori za naš vsakdanji kruh in za našo bodočnost.

Jaz hodim v šolo v Zwartbergu v peti razred, učim se še precej dobro. Imamo tudi dvakrat v tednu slovenski pouk, katerega sem zelo vesela, kajti naš gospod učitelj Stoviček nam vsakokrat kaj važnega razlaga.

Lepo pozdravljam vse Zvončkarje in vse naše sorjake.

Vam vdana

Ana Smeh,
Nieve Kempe No. 6.
Zwartberg — Belgija.

*

Zahvaljujoč se dragim dopisnikom za poslane pozdrave, ki jih iskreno vračam, s pripombo, da bom skušal ustreči njih prošnjam, želim vsem svojim ljubim Zvončkarjem lepe, brezskrbne, sončne počitnice in jim kličem: Na veselo svidenje v jeseni!

Gospod Doropoljski.

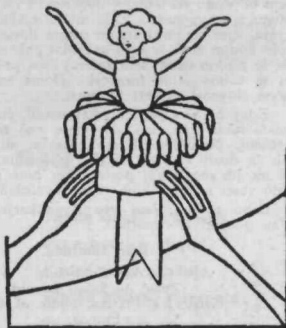
* * *

Za spretnne roke •

Lutka vrvoheadka

Vzemite lep plutast zamašek in zasadite na širši konec košček lesa ali trdega papirja, izrezanega v obliko V. Na drugem koncu napravite lutko. Roke, glavo in krilo naredite iz papirja. Potem vzemite vrstico; en konec pritrдите n. pr. na zid ali na vrata, drugega pa držite v roki.

Dalje si pripravite dvojce enakih vilic ter jih zapičite v zamašek tako druge proti drugim, da bodo nekoliko nagnjene, kakor to vidite na sliki.

Potem postavite zamašek z lutko in vilicami na vrstico. Ko bo v ravnotežju, gibajte z vrstico. Lutka bo začela hoditi po vrstici, kakor da je živa plesalka iz pariške opere!

* * *

Zastavice za brhltne glavice •

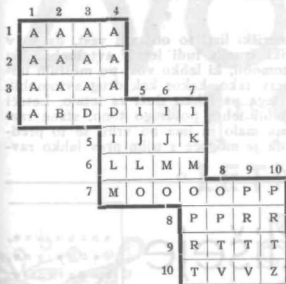
KRIZANKA

Vodoravno: 1. rastlina; 6. mesto v dravski banovini; 8. celina; 9. posoda; 12. židovski duhovnik; 15. žensko ime; 17. hrošč; 21. vek; 22. stari oče; 23. obrežje; 24. predlog; 25. mesto v Romuniji; 26. dejanje; 27. žensko ime.

Navpično: 1. tibetanski duhovnik; 2. ptica; 3. vrelec; 4. gora na Koroškem; 5. ud človeškega telesa; 6. poljska cvetica; 7. otok v Jadranskem morju; 9. uboštvo; 10. prizorišče (v gledališču); 11. Abrahmov sin; 13. pokrajina v Aziji; 14. upanje; 16. žensko ime; 17. vprašalni prislov; 18. števnik; 19. pevski glas; 20. posoda; 21. števnik.

KVADRATNA TROJICA

Vodoravno in navpično: 1. kos šolske oprave; 2. drevo; 3. samostanski predstojnik; 4. domoljub; 5. prtok Morave; 6. zelenica v puščavi; 7. cestna železnica; 8. žensko ime; 9. moško ime; 10. votlina.

ZEMLJEPISNA BESEDNICA

Okrešelj, Sisak, Sedan, Grenoble, Abesinija.

(Iz prvega imena vzemi štiri, iz ostalih imen po tri zaporedne črke, tako da dobiš pregovor!)

ZLOGOVNICA

Iz zlogov ce, da, hod, lja, o, od, pra, ra, sla, son, to, va, vi, vo, vor sestavi besede naslednjih pomenov: 1. zapreka, 2. brema, 3. sloves, 4. nebesno telo, 5. daljava, 6. pravica, 7. ločitev. — Srednje črke dobljenih besed dadó ime in primek slovenskega književnika.

POSETNIKA

Vaso C. Trček

Ugani poklic tega gospoda!

REŠITEV UGANK IZ MAJSKE STEV.

1. Križanka, Vodoravno: 1. mak; 4. Ema; 5. ded; 6. korak; 7. ovira; 11. sokol; 12. Jan. Navpično: 1. med; 2. Amerika; 3. kad; 6. kos; 7. ovoj; 8. Aron; 9. kal.

2. Kvadrata, I. osa, sol, alt. II. Lvov, Vera, orel, valj.

3. Zlogovnica, I. Pavel; 2. sreda; 3. malič; 4. slika; 5. kokoš; 6. arija; 7. potok; 8. birma; 9. glava; 10. sever; 11. Atene; 12. lonec. — Srednje črke: Veliki traven.

4. Enačbi, (kaj - j) + ravan + a = karavana; (kaj - j) + ravan + ke = Karavana.

5. Vremenski pregovor. Dež ob Vnebohodu za košjno ni pogodju.

6. Posetnika. Tiskar.

VSE UGANKE SO PRAVILNO REŠILI:

Branko Šumer, Šoštanj; Anica Kleinsteinova, Moste; Marcel Hočevar, Radeče pri Zidanem mostu; Jožica in Angela Marjanovi, Borovnica; Štefka Telbanova, Sovodenj; Dušan Lebar, Brežice ob Šavi; Neli Majdičeva, Alenčica Rakova, Miljana Belingerjeva in Andrej Födriansperg, Ljubljana; Božo in Milena Kokotčeva, Stara cerkev pri Kočevju; Danica Hočevarjeva, Metlika; Vlasta Vagajeva, Novo mesto; Marjan, Matko in Terezika Svolljšakovi, Dob pri Domžalah.

14. aprila je praznoval Rdečji križ v Beogradu svojo petdesetletnico. Slavnostno skupščino je pozdravil Nj. Vis. knez namestnik Pavle kot predsednik vsedržavne organizacije RK z lepim nagovorom, v katerem je želel čim večji razmah Rdečega križa pri nas.

*

15.400.000 prebivalcev je imela v začetku letošnjega leta naša država. Število prebivalstva v Jugoslaviji v primeri z drugimi državami še dosti naglo raste. Leta 1921. je štela Jugoslavija 11.984.911 prebivalcev, v naslednjih 10 letih pa je to število naraslo že na 14.905.899.

*

17 letni dijak Thomas N. Bellinger je pred kratkim prijavil newyorškemu patentnemu uradu patent za najnovejši televizor (aparatus za prenašanje slik na daljavo), ki bo baje precej cenejši od dosedanjih priprav te vrste.

*

Prvo nahajališče platinove rude v Evropi so našli pred nedavnim časom v naši Bosni v bližini Dervente. Neki gostilničar iz tega mesta je namreč poslal zadnjič na beograjsko tehnično fakulteto neke kose čudne rudnine, ki jo je našel v okolici. Tam so jo preiskali in ugotovili, da vsebuje precejšno množino platine, nekoliko srebra in zlata. To je vsekakor v Evropi edinstven primer. Do zdaj namreč v Evropi še niso odkrili nobenega nahajališča platinove rude, razen na meji med Evropo in Azijo — na Uralu.

*

Nemčija gradi nov visoki most čez Labo, ki bo največji most na svetu. Visok bo 177 metrov. Kakor je znano, je kölnska katedrala visoka 160 metrov. Most bo imel dve nadstropji, prvo bo za železniški promet, drugo pa za vozove in avtomobile. Pod njim bodo mogli pluti tudi največji oceanski parniki.

Nemška letalska družba Lufthansa bo uvedla na progi Berlin—Bagdad tudi prevoz potnikov. Doslej so prenašala letala namreč samo pošto. Proga je dolga 4000 kilometrov. Letala omenjene družbe bodo to daljavo premagala v 24 urah. To bo najhitrejša letalska zveza na svetu, Proga bo držala preko Budimpešte in Bukarešte.

*

Po dolgih poskusih se je strokovnjakom v Ameriki posrečilo izdelati kovance iz posebnega stekla, ki ga ni mogoče ponarediti. Ta novi denar je odporen proti vsem vplivom vlage, toplotnih sprememb in kislin, ki pridejo v poštev v vsakdanjem življenju. Glavno pa je, da se ta denar da lahko prati in razkuževati.

*

Najhitrejša bitje na svetu je po dognanju ameriških znanstvenikov hrošč, soroden našim črnim rogačem. Neki znanstvenik je izmeril njegovo hitrost: 360 metrov na sekundo. Hrošč leti tako hitro, da ga ni videti in da sliši samo njegovo frčanje. V eni uri preleti žuželka celih 1296 kilometrov.

*

Dve mladi Francozinji sta brez posebnega hrupa uresničili nekaj, česar še nihče ni storil. Prekoračili sta južno maroško mejo in prišli skozi najvažnejše pokrajine Sahare do Timbukta ob reki Nigru in nazaj. Potovali sta eno leto in prehodili ali prejedili 6500 kilometrov.

*

Ameriški listi so objavili vest, da so v Ameriki iznašli tudi letечи avtomobil. To je avtomobil, ki lahko vozi po mestnih ulicah prav tako, kakor kazi drug avtomobil, poleg tega pa lahko služi za letalo. Leteči avtomobil tehta poldrugo tona, stane razmeroma malo in ima po vrhu še to prednost, da je mogoče z njim prav lahko ravnati.

Kar potrebuje mladina

v šoli in doma,
dobi v

Učiteljski knjigarni
v Ljubljani — podružnici v Mariboru

Posebno pripravamo
bogato izbiru lepih
mladin. knjig po znižanih
cenah. — Izberite knjige po
cenikih, ki jih imajo tožski upravitelji!

Klišeje

enobarvne,
večbarvne,
za časopise,

Izdeluje klišarna

»JUGOGRAFIKA«

knjige, revije,
razglednice itd.

Ljubljana, Sv. Petra nasip 23